

במסילה נעלה

מאת

הרב יואל רועי משדי שליט"א
מח"ס "במסילה נעלה" ור"מ בישיבת "נזר התורה"

פסח מלמדינו

לעשות בדק בית פנימי, להזהר אפילו ב'משהו'...

**"שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם... ולא יראה לך זמין
ולא יראה לך שאר בכל גבולך".**

ונשאלת השאלה, הרי חמץ איננו דבר שלילי, זהו המזון המותר בכל השנה, ואף מקיימים בו מצוות, כגון סעודות שבת, וברכות ועוד. וכיצד יתכן שהמזון המותר נהפך לאיסור?

וביאר הגרש"ד פינקוס זצ"ל, (הגדת תפארת שמשון, עמ' ה), פסח מלמדינו שישנם דברים שכל השנה נחשבים 'כשר', אך בפסח הינם 'כרת'. כיון שבפסח ישנה הארה עצומה של גאולת ישראל ממצרים, ואזי חייבים להתדבק בבורא עולם, ולהתרחק גם מדברים שאינם אסורים ממש.

והמסר בזה הוא, לרמז לנו, שישנם דברים מסוימים, אשר חלק מהציבור מחשיבים אותם ככשרים, ובא פסח ומלמד אותנו, שאין הדבר כן, דברים אלו אינם בגדר 'כשר' אלא 'טרף'...

וביתר ביאור, ישנם אשר מרגיעים את מצפונם שהינם 'בסדר', שהרי בסך הכל, הוא אדם חרדי, ולומד ומתפלל... עד שמגיע פסח וטופח על פניהם, שאל להם להשלות עצמם בדמיונות, אין למדוד את הרוחניות באופן כללי! אין להביט על הקיום הכלליים, אלא להסתכל על הפרטים, "חמץ בפסח אסור אפילו במשהו" ... אפילו בפרטים הקטנים...

אין לו לאדם להביט רק על המבט הכללי, לא מספיק לחיות ב'אווירה תורנית' ולהשתייך ל'מגזר החרדי', יש להסתכל לתוך פנימיותך, ולבחון האם גם בפרטים הנך משתדל להיות בסדר, האם התפילה בשלימותה... האם הנך מנצל כל רגע לתורה... האם ביתך נקי מכל מיני מכשירים אסורים - שהינם החמץ המסוכן ביותר...

"ומה גדלה אשמתו של איש נלבב לאהבת העבודה לפניו יתברך, בשעה שמזניח את לבו מלחפש אחר פרטיה ודקדוקיה של המצוה שנאמרה מפי הגבורה לשום חובה על כל אדם מישראל לקיימה דוקא בשלימות הדקדוק, ובחסרו תנאי אחר מתנאי דקדוקיה לא קיים המצוה". (לשון מרן החזו"א זצ"ל בס' אמונה ובטחון, פ"ד אות יח).

יש לשים דגש גם על הפרטים... על ה'משהו'...

זהירות!!!

עיקר ההקפדה בפסח במה שמכניסים לפה

הנה רבים מהדורים ומחמירים עד למאד בענין הנקיונות לפסח, שמנקים ומקרצפים אף יותר מכפי יכולתם, אף שאינו חיוב כלל, ואין ללעוג על מנהג זה לומר שהוא מנהג שטות וחומרא יתירא, [וכפי שביאר המשנה ברורה בסימן תמב (ס"ק כח) בדעת מרן השו"ע שם סעיף ו, שכתב שנהגו לגרר הכתלים והכסאות שנגע בהם חמץ, ויש להם על מה שיסמוכו. עיי"ש]. וכגון במקומות שאין מכניסים חמץ כלל ועיקר. ואילו בדבר החשוב יותר, שזהו אכילת מאכלים כשרים בתכלית לפסח, בזה ישנם המקילים לסמוך על כל מיני כשרויות מסוימות שאינם מקובלות כל כך. והנה מה הועילו בזה שביתם נקי ומצוחצח מכל חמץ ואבק, אם מכניסים 'בפיהם' ממש ובפי בני ביתם כל מיני מאכלים וממתקים למיניהם שאין להם כשרות מהודרת?

וכבר כתב הפלא יועץ (ערך פסח) וזה לשונו: "ואשריהם ישראל, ונשותיהם יותר מהם, נזהרים לבער החמץ בתכלית הזהירות ומחמירין יותר ממה שצריך תבא עליהם ברכת טוב. אבל עיקר הזהירות צריך במה שנותן לתוך פיו שלא יהא שום חשש חימוץ ותערובת חמץ ולצאת ידי כל הדעות". ע"כ. ולפיכך יש לדעת מהו עיקר ומהו טפל. והעיקר הוא שבפסח בפרט לא יכנס לפיו שום דבר שאינו מאה אחוז כשר ומהודר. וכן כשמתארח אצל אחרים וכדומה לא יורה לעצמו שום קולא, עד שיבדוק שהכל כשר בתכלית, וכל שכן במיני פיצוחים וקטניות, שפעמים שמעורב בהם קמח לדבק בהם את המלח. וכן בכל מיני מוצרים מסוימים למיניהם, וכן בממתקים מסוגים שונים. (ובכלל כל השנה יש להקפיד על כך מאד שלא לסמוך על כל 'חותמת' וכדו', וכפי שנודע מפי מומחים בתחום זה. ולצערנו ישנם שטועים בזה ורוכשים מכל הבא ליד ומכל אשר על המדף, הן מחוסר ידיעה והן מכל מיני סיבות. וה' יצילנו).

ועי' בדברי הגרש"ז מלאדי בתשובה (סימן ו), בשם האריז"ל, שיש להחמיר את כל החומרות בפסח. ובספר סדר היום (סדר ביעור חמץ וכונתו) כתב וז"ל: חג הפסח הוא מן המועדות החמורים שיש לנו שצריך הרבה מאד לדקדק בעניניו ולעשות אותו כמצותיו וחקותיו... כי חומרת החמץ בימים האלה גדולה עד מאד מכל איסורין שבתורה מחלב ודם נבלה וטרפה, ומפני זה צריך לחוש הרבה מאד על בדיקתו ועל ביעורו. עכ"ל. עוד ראיתי בשו"ת חלקת יעקב חאו"ח (סימן קצח), ששמע בשם המהרי"ד מבעלזא, שכאשר באה לפניו שאלה בעניני פסח, היה אומר להשוואל בתחילה, שבעניני חג הפסח צריך כל אחד להחמיר כל מה שאפשר, ורק לאחר שהקדים לו הקדמה זו, אמר לו, וכעת אמור את שאלתך.

ודע, שישנם גם מוצרים מכשרויות מסוימות שאף שכל השנה ניתן אולי להסתמך עליהם, מ"מ בימי הפסח ראוי להחמיר ולימנע מלרוכשם, היות והם סומכים על כל מיני קולות בהכשרת המפעלים והתנורים, (עיין בזה בשו"ת אול"צ ח"ג פרק י הערות אות ב' ד"ה ומי שקונה עוגות), מחמת הטירחה הגדולה והעצומה אשר ישנה בהכשרת מפעל גדול כידוע. וכן מעוד טעמים. ולפיכך רבים נמנעים בפסח מלרכוש מצרכי מזון בהשגחת גופי כשרות אלו, וקונים אך ורק מאותם גופי כשרות הידועים בנאמנותם ובמסירותם ברצינות הראויה ללא פשרות וקולות למיניהם. ודי למבין.

וכתב בתשובות והנהגות ח"ה סימן קכז, וז"ל: "הכלל הוא שלא להניח מוצר בביתו בפסח אלא כשיש הכשר מוסמך, והיינו מבית דין שמפורסם שהם מדקדקין ומהדרין בכשרות, וחמץ בפסח אסור במשהו כעבודה זרה, ולכן בזה מדקדקין ומהדרין מאד, ויש הרבה מאכלים שאפשר לאכול, בשר דגים פירות וירקות ויין, ואין ליכנס ולסמוך על הכשרים מפוקפקים מכאן או ממדינה אחרת".